

EZRA 3 – 4

REVIEW...

- **Ezra** and ika 10 nga libro sang History sang Israel sa Old Testament
 - o Nag sugod ang libro sa katapusan sang 70 ka tuig nga pagkabihag sang Israel sa Babylon
 - o May 3 ka grupo sang pagbalik sa Judah – 2 ang ara sa libro ni Ezra
 - o Chapters 1-6 – ang una nga pagbalik nga ginpangunahan ni Zerubbabel
 - o Chapters 7-10 – ang ikaduha nga pagbalik nga ginpangunahan ni Ezra
 - o Ang ika tatlo nga pagbalik ginpanguhan ni Nehemiah
- Nagsugod ang libro sa pagtuman sang prophecy ni Jeremiah – **Jeremiah 25:12 / 29:10**...
 - o Ang Judah nagbihag sa sulod sang 70 ka tuig – pero pabalikon sila sang Dios sa ila balay
 - o Sa una nga tuig nga paghari ni Cyrus sang Persia – pagkatapos nga nalaglag sang Babylon
 - o Naghimo si kasuguan – sa tanan nga ginharian nga iya ginadumalahan
 - o Ang tanan nga mga Judio bisan diin man nila – mabalik sa Jerusalem kag patindugon ang templo
- Tungod sina ang mga leader sang Judah/Benjamin/mga pari/kag mga Levita nanghimos
 - o Nagbalik man ang mga gintadog sang Balaan nga Espiritu
 - o Ginbilin nila na balay nga kalabanan sa ila naandan na nila kag nagbiyaeh 1500 km pa Jerusalem
 - o Pero 50,000 lang nga mga Judio ang nagbalik sa Israel halin sa pagkabihag
 - o Buot silingon mas damo ang nagpabilin nga mga bihag – kay komportable na sila

INDI MAHAPOS... (4 THINGS)

- **1st – PAG-ABOT SA ILA DUTA... VS. 1-6**
 - o 1st – 7 ka bulan nga pagbyahe... vs. 1
 - Ang ila nga pagpanglakaton naglambot sa 7 ka bulan...
 - Naghalin sila sa bulan sang Nissan – ang bulan nga ginaselebar ang Pista sang Passover
 - Ang Passover - nagapadumdum ika10 nga kalalat-an sa Egypt - ang Angel nga nagapamatay
 - Sang ginluwas sang Ginoo ang Iya katawhan bilang mga ulipon paagi sa dugo sang karnero
 - Nagsimbolo para kay Jesus Christ nga amo ang karnero sang Dios - **John 1:29 / Rev 13:8**
 - Maga-abot ang mga Judio sa tion sang pista sang Trumpeta
 - Ginatawag man nga ROSH HASHANAH – sa bulan sang Tshiri
 - Amo ini ang ila nga New Year – pagpatunog sang trumpeta – pagpanawag sang Ginoo sa Iya mga katawhan
 - Amo man ini matabo sa rapture – kon tawgon nga kita sang Dios - **I Tesalonica 4:16-17**
 - Kag makaselebrar man sila sang pista sang pagpatindog sang payag kon mag-abot na sila
 - Ginatawag man nga SUKKOTH – sa ikaduha nga seman sa bulan sang Tishri...
 - Isa ka semana nga pista para dumdumon ang 40 ka tuig nga pagtinir sang Israel sa kamingawan
 - Nagapatindog sila sang payag para dumdumon ang ila nga temporaryo nga balay
 - Amo man ang 7 ka tuig nga kasal sang Karnero sa libro sang **Pahayag 19:9**
 - Naghalin sila sa tion sang Passover – nga ang karnero nagluwas sa ila pagkabihag
 - 7 ka bulan ang ila pagbyahe pakadto sa Promisa nga duta
 - Nag-abot sila sa tion sang pista sang trumpet – sa tion nga ginpapauli sila sang Ginoo
 - Sa diin makaselebrar sila sang Pista sang pagpatindog sang Payag upod sa Ginoo
 - Pareho man sa aton – kon matawo kita liwat – ang Espiritu sang Dios nagapukaw sa aton
 - Nagapanglakaton kita – kag sa tion sang Ginoo – makaabot kita sa ginpromisa nga Duta

- Kon magtunog na ang trumpeta – dal-on kita ni Jesus sa langit nga aton balay
- Para makaselebrar kita upod kay Jesus sa langit – sa kasal sang karnero

o 2nd – Pagpatindog sang altar... vs. 2-6

- Pag-abot nila nagpatindog sang halaran si Joshua (Jeshua) pangulo nga pari kag Zerubbabel
 - Para makahalad sila sa Ginoo – adlaw kag gab-i – sang halad nga ginasunod
 - Tungod kay 70 ka tuig sila nga wala naghalad para sa ila mga sala
- Ang pamangkot – ano ang ginhimo nila kon makasala sila sa tion nga ginbihag sila
 - Ang Bible wala sang may ginhambal – pero may tradition nga ginhimo ang mga tawo
 - Sang ginguba sang Roma ang temple sang 70AD
 - Ang mga Judio liwat may problema kay wala sila sang lugar nga mahalaran para sa ila sala
 - Te, naghimo sila sang tradition – nagbasi sila sang ila nga buhat – para sa ila mga sala
 - Ginsulat sang Ginoo ang padulongan sang tawo sa Libro sang Kabuhi sa tion sang Rosh Hashanah
 - Pero naghulat siya asta sa Yom Kippur para mabal-an ang resulta – maayo ukon malain
 - May 10 ka adlaw halin sa pista sang Rosh Hashanah kag sa Yom Kippur
 - Ang mga Judio nagahimo sang maayo sa sina nga 10 ka adlaw para mapatawad ang ila mga sala nga ginhimo
 - Sa katapusan sang Yom Kippur – mahambal mo ang imo kaugalingon nga maayo sa Ginoo
 - Ang mga tawo subong may panghunahuna man nga pareho sina
 - Nga ang Ginoo daw ginabalanse niya ang aton kabuhi
 - Basta damo ang aton nga ginhimo nga maayo sang sa malain – maayo man kita gihapon
 - Basi makabulig ina sa aton konsensiya – pero indi makakuha sang aton mga sala
- Ang maayo nga buhat – indi makakuha sang aton mga sala
 - Indi naton mapangabudlayan ang aton nga kaluwasan / ukon ang pagkadto sa langit
 - Hukman sang Ginoo ang tanan nga tawo – sa Puti nga Trono - **Revelation 20:11**
 - Hukman kita paagi sa aton mga buhat – nga nasulat sa Libro
 - Indi para mabal-an kon maayo kita ukon malain – kundi para mabal-an nga malain kita
 - Pero kon ang aton nga ngalan nasulat sa Libro sang Kabuhi – indi kita pagsilutan
 - Para masulat ang aton ngalan sa Libro sang Kabuhi – paagi sa pagtuo kay Jesus

● 2ND – Pagsugod sang Templo... vs. 7-13

o 1st – Pagsugod ubra... vs. 7-9

- Ginpadala sang taga Juda ang mga taga Tyre kag Sidon sang mga kahoy nga sedro
 - Ang sedro sa Lebanon kilala nga mga dalagko nga mga kahoy kag bakod
 - Nagataas ini asta sa 120 feet – kag nagalapad man asta sa 10 feet
 - Mga hard wood – bagay gid para sa pagpatindog sang mga dalagko nga mga building
 - Nagahimo sila sang balsa – kag ginapalutaw para mabyahe pakadto sa Israel
 - Kag nagadungka sila sa Joppa – kag ginadala sa Jerusalem para sa templo
 - Amo man ini ang ginhimo ni Solomon para magpatindog sang una nga templo **I Kings 5:11**
 - Sang 100 years ang nagligad – may mga missionary nga nagselebrar sang Thanksgiving diri sa Philippines...
 - Ang resulta – bisan wala sa tradisyon sang Pilipinas ang Thanksgiving – ginaselebrar gihapon asta subong diri ang Thanksgiving
 - Ang example baskog gid – namian gid magsunod sang mga tawo – maayo man ukon malain
 - Mag-andam gid ktia sa example nga ginapasa naton sa aton pamilya / abyan
 - Kag mag-andam man kita kon ano nga example ang aton ginasunod sa iban nga tawo
- Sa ika 2 nga bulan sang ika 2 nga tuig sang ila pag-abot
 - Ukon 13 ka bulan sang pag-abot nila sa Israel – si Joshua kag Zerubbabel nagsugod na
 - Ginbutang nila ang pundasyon sang templo sa Jerusalem

- Nami ni kay ang pagsugod - nagsugod sa mga lider kag nagsunod ang iban
- Sa **1 Corinto 4:1** – bisan si Pablo gintawag niya ang iya kaugalingon nga Suluguon ni Cristo
- A suluguon nagaubra sa dalom sang barko sang mga taga Roma
- Ara sa dalom nagabugsay bug-at kay kapoy ang ubra
- Kay wala sang may nakakita sa ila – nobo nga posisyon – wala sang pagdayaw
- Para kay Pablo indi siya espesyal – gintawag siya para mag-alagad sa Ginoo
- Subo lang kay wala ini na-intiendihan sang mga simbahan subong – ang Pastor title na
- Imbes nga ang pastor ang mangabudlay ubra para sa Ginoo – sila ya ang damo sugo
- Nami ini nga example – kon ang mga lider amo ang nagaserbe sa mga tawo...

o 2nd – Nagakanta kag nagahibi... vs. 10-13

- Sang nabutang nga ang pundasyon – ang mga pari kag mga Levita nagsuogod kanta sa Ginoo
 - Sa ila nga pagkanta nga nagadayaw sa Ginoo – ang mga tigulang nagsugod hibi
 - Sa mga wala nakakadto sa Jerusalem – maayo ini nga butang para sa ila
 - Pero sa mga nakakita na sang una sang una nga templo – malain ini para sa ila
 - Indi lang tungod kay nadula ang mga bulawan/pilak kag sayaw sang templo
 - Kundi ang ini nga templo wala ang Kahon sang Kasugtanan – pinaka importante nga butang
 - Nadula na – ang iban nagahambal nga nalubong sa templo / ara sa Etopia / nadala sa langit
- Pero sala ang gina-expectar sang sini nga mga tawo
 - Naga handom sila sang nagligad sang sa maghandon kon ano ang himuon sang Ginoo
 - Nagpromisa ang Ginoo – ang ikaduha nga templo mas maayo pa sang sa kay Solomon nga ginhimo
 - **Haggai 2:9** – “Mas mangin matahom pa ang bag-o nga templo sang sa una. Kag hatagan ko sang maayo nga kahimtangan ang ini nga lugar. Ako, ang GINOO nga Makagagahom, ang nagasiling sini.”
 - Indi tungod nga mas damo sang mga bulawan kag pilak – pero tuod mas damo
 - Ginpadamo ni Herod ang templo – kag nangin isa sa pinakanami sa bilog nga kalibutan
 - Pero mas nami ini tungod kay isa ka adlaw si Jesus ara dira
 - Kon kis-a indi naton makita ang ginahimo sang Ginoo sa aton kabuhi
 - Mas ginatan-aw naton ang nagligad
 - Ukon mas ginapangita pa gid natona ang iban nga butang
 - Imbes nga mag-expectar kita kon ano ang himuon sang Ginoo – abrihan naton aton heart

● 3RD – ANG PROBLEMA... vs. 1-5

o 1st – Gusto magbulig sang mga Samariahanon... vs. 1-3

- Ang kaaway sang Juda kag Benjamin nakabati nga ginpakay-o nila ang templo
 - Sang napatay si Solomon – natunga ang Israel – nangin North kag South nga ginharian
- Nagpalapit sila kay Zerubbabel para magbulig
 - Kay nagasimba kag nagahalad man sila sa Ginoo pareho sang mga Judio
 - Pero ang ila nga pagtuo indi sigurado – lain-lain ang ila pagpati
 - Tungod sina wala ginbaton ni Zerubbabel ang ila nga bulig kag impluwensiya
 - Sang una ang mga simbahan nagdako tungod sa mga pagpanghingabot
 - Bisang nagdamo sila – ang mga tuod nga nagsalig kay Jesus nagdutay
 - Tungod kay ang gamay nga higko – makapahigko sa bilog nga tubig
 - Ang gamay nga sala dasig maglapta kag maka-epekto sa bilog nga simbahan ukon pamilya
 - Kabalo si satanas nga ang pinakanami nga pamaagi nga maguba ang simbahan – kon intrahan niya
- Diri nagsugod ang dako nga away sang mga Judio nga Samariahanon
 - Ang mga Samariahanon gusto magbulig pagpakay-o sang templo – pero wala sila ginsugtan

- Ang ila ginhimo – ginkontra nila ang pagpakay-o sang templo sa Jerusalem **Nehemiah 4:22**
- Sugod sina – nagpadayon ang away sang sina nga duha ka nasyon

o 2nd – Nagsugod sang problema... vs. 4-5

- Sa kaakig – nagplano sila para indi madayon ang pagpakay-o sang templo
 - Ginhimo nila ang tanan nga pagsabad para indi madayon ang pagpakay-o sang templo
 - Ma-imagine mo na kon ano ang ila ginpanghambal nga ang mga Judio malaot
 - Ginsuhulan nila ang mga opisyal sang gobyerno – mga abogado subong – para kontrahon ang plano sang mga Judio
 - Kag amo ato ang nagpadugay sang ubra – naglambot 16 ka tuig!
- Natabo ini sa Calvary Chapel sa California
 - Sang nakabakal sila sang duta tupad sa ginahimuan wine – ok lang magpatindog simbahan
 - Pero indi nila gusto sang Calvary Chapel nga simbahan – kay nagadako ini nga simbahan
 - Sugod sina nagplano sila nga indi mapatindog ang simbahan – nagapanabad sila
 - Nagsuhol man sila sang mga abogado – para mangin legal ang ila pagpamalabag
 - Kag nagpadugay man aton – 7 ka tuig ang ila pag-ubra sang simbahan

● 4th – ANG SULAT PARA SA HARI... VS. 6-24

o 1st – Ang mga Samariahanon nagsulat sa hari – batok sa mga Judio... vs. 6-16

- Kay Haring Ahasuerus – ang bata ni Cyrus – 530-522 BC
 - Kag sa nagasunod man sa iya si Artaxerxes
 - Ang sulat halin sa 9 ka nasyon – kag ginhatag sa Hari sang Assyria
 - Ginsulat ini sa linguahe nga Aramico kag ginbadbad sa Persia ang linguahe sang Babylon
 - Diri man nagsugod ang nagbaylo ang linguahe sang libro ni Ezra
- Sa sini nga sulat ginatumod ang Israel nga mga Judio...
 - Ang word nga Judio gingamit sa tion nga ginsakop sila sang Babylon
 - Naghalin sa ngalan nga Juda – ang tribo nga nagpabilin nga wala naglapta
- May 4 ka akusasyon batok sa mga Judio
 - 1st – Ang mga Judio rebelde kag malaot – personal nga pag-atake
 - 2nd – Ang mga Judio ginpatindog nila liwat ang pader sa Jerusalem – binutig ini
 - 3rd – Ang mga Judio indi na magbayad sang buhis – ini haom-haom
 - o Ang kalibutan nagaka-init kay Jesus – kay ginapakita niya ang sala sang kalibutan
 - o **John 3:19-20** - "*Silutan sila tungod kay nag-abot siya diri sa kalibutan bilang suga pero mas gusto pa sang mga tawo nga magpabilin sa kadulom sang sa magpalapit sa iya nga nagahatag sang kasanag, kay malain ang ila mga ginahimo. 20Ang tawo nga malain ang iya ginahimo wala naluyag sa kasanag. Nagalikaw pa gani siya sa kasanag kay basi kon mahibaluan ang iya ginahimo nga malain.*"
 - o Pareho sang suga nga nagasiga sa kadulom – ginabuyagyag ni Jesus ang mga sala
 - o Tungod kay ang mga tawo nanamian gid sa sala – nainit sila ko ipahayag ang aton sala
 - o Ara si Jesus sa aton – tungod kay nagakainit sila kay Jesus – nagakainit man sila sa aton
 - o Tungod sina indi kita magkatingala – kon atakehon kita nga personal – **John 15:18**
 - o Kon butigan ka sang tawo – ekspektaron mo nga mangin malain ka sa iban
 - o Kon ginakadlawan kag gina-atake ka sang masakit nga nga tinaga – tungod ina kay Jesus
 - o Kon ginahambalan nga ka nga kitid sang imo ulo – tungod sang imo pagtindog kay Jesus
 - 4th – Kon usison sang Hari mabal-an gid niya kon ano ka rebelde ang mga Judio
 - o Tanan kita makasasala – kag indi budlay nga mangita sang pamatuod nga makasasala gid kita

- o Kag kon maghambal kita sa ila parte kay Jesus – dasig nila madumduman ang aton sala
- o Ang wala nila nakita – nga ang daan naton nga kabuhi wala na– **Psalms 103:12**
- o Indi na kita makilala kon ano kita sang una – kundi si Jesus ara na sa aton
- o **II Corinthians 5:17** – “Ang bisan sin-o nga ara kay Cristo bag-o na nga tawo. Wala na ang iya daan nga pagkatawo, kundi bag-o na siya.”
- o 2nd – Ang sabat sa sulat vs. 17-24
 - Si Artaxerxes nagsabat sa ila sulat – gin-usisa niya ang ginhimo sang mga Judio...
 - Nabal-an niya nga rebelde nga syudad ang Jerusalem – tatlo ka beses nagrebelde sa Babylon
 - Kag sang una baskog sila nga syudad sang si David kag Solomon ang Hari
 - Kag ang sulat nagahambal nga pauntaton ang pagpatindog sang templo
 - Sang nabatian ini sang mga Samariahon – nagdali-dali sila kadto sa Jerusalem
 - May dala sila nga mga armas kag ginpilit nga pauntaton ang pag-ubra sa templo
 - Kag wala gid sang ubra nga may nahimo asta sa ikaduha nga tuig sang paghari ni Darius
 - Nangluya ang mga Judio – abi nila nagdaog ang mga malaot
 - Pero ginpasugtan ini sang Ginoo – para testingan ang tagipusuon sang taga Israel
 - Sa ila nga kapirdihan – ginpadala sang Ginoo si Propeta Zechariah
 - **Zechariah 4:6** – “...*matapos mo ang pagpatindog sang templo* indi paagi sa kusog ukon ikasarang sang tawo kundi paagi sa akon Espiritu...”
 - Sa aton pinsar – ang special lang nga mga tawo ang ginagamit sang Ginoo
 - Pero ang mga ordinaryo nga mga tawo nga nagatuo sa Ginoo ang ginahimo Niya nga special
 - Mga kolon lang kita - **II Corinthians 4:7** – pero ang pamangkot ano ang ara sa aton sulod
 - Puno bala kita sang aton kaugalingon – nagasalig sa aton abilidad
 - Ukon puno kita ni Jesus – nagatuo sa Ginoo – nagasalig sa Iya Pulong
 - Mangin special kita tungod sa mga pagtilaw sa aton kabuhi – **II Corinthians 4:8-10**...
 - Ginapuga kita – pareho sang ubas – pero indi kita madulot
 - Nagapangduha-duha – pero indi nga wala sang paglaom
 - Ginahingabot kita kag ginakadlawan – pero wala kita ginakalimtan sang Ginoo
 - Nagakapierdi kita – pero indi kita maguba – kay ang Ginoo wala pa natapos para sa aton
 - Samtang nagasalig kita sa Ginoo – mas ginabugayan kita sang Ginoo
 - Mangin pareho kita kay Zerubbabel – wala nagasalig sa aton kusog kundi sa Espiritu sang Ginoo